

**КЗВО «Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий музичний коледж»**

Циклова комісія «Теорія музики»

**Методичні рекомендації та завдання
до самостійної роботи здобувачів освіти
з навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ МУЗИКИ»**

II курс

Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

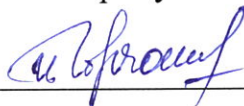
Дніпро - 2025

Розробники:

Горчакова І.О., викладач-методист циклової комісії «Теорія музики»,
Лютько Л.П., викладач-методист циклової комісії «Теорія музики»

Розглянуто та схвалено на засіданні ЦК «Теорія музики»

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова ЦК «Теорія музики» Ірина ГОРЧАКОВА

ЗМІСТ

1.	ВСТУП.....	4
2.	Розділ I. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	4
3.	РОЗДІЛ II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	7
4.	РОЗДІЛ III. ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	9
5.	РОЗДІЛ IV. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	45
6.	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	48
7.	ДОДАТОК 1.....	50
8.	ДОДАТОК 2.....	52
9.	ДОДАТОК 3.....	55

ВСТУП

Дніпровська академія музики – навчальний заклад нового типу, в якому здійснюється багатоступенева підготовка фахівців музичного мистецтва на різних рівнях освіти. Особливості такого навчального закладу вимагають деяких змін у формах і методах навчання.

Методичні рекомендації та завдання до самостійних робіт створені для здобувачів освіти II курсу фахового музичного коледжу. Рекомендації розроблені на основі програми з курсу навчальної дисципліни «Теорія музики», що поєднує декілька складових, а саме – теорію, сольфеджіо, гармонію, інструментознавство, аналіз музичних творів (у початковій формі).

Основою ефективного навчання, разом із плідною роботою на практичних заняттях, є **самостійна робота** здобувачів освіти, яка передбачає різноманітні форми праці.

РОЗДІЛ I

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Самостійна робота охоплює всі складові дисципліни «Теорія музики» та допомагає практичній реалізації основних завдань навчальної дисципліни.

Рекомендовано наступні форми роботи:

1. Теорія.

Протягом другого року навчання продовжується робота над такими темами курсу: «Лад і тональність», «Метр і ритм», «Транспозиція», «Мелодія». Також додаються нові: «Всі види інтервалів та акордів від звуку», «Хроматизм альтераційний та модуляційний», «Музична форма. Період. Проста двочастинна та тричастинна форми».

Паралельно з теорією вивчається гармонія.

2. Гармонія.

Протягом другого року навчання продовжується робота з акордами в тональності та від звуку з послідовною постійною грою на фортепіано, аналізом нотного тексту, визначенням на слух. Також традиційно вивчаються акорди у гармонічному чотириголоссі (акордовий склад). Багато уваги приділяється ознайомленню і з іншими видами фактури. Поряд із строгим стилем вивчаються гармонічні послідовності з альтерованими тонами, відхиленнями, але поки у найтіснішому розташуванні.

3. Сольфеджіо.

Всі традиційні форми роботи збережені, але з посиленням творчих моментів.

Інтенаційні вправи:

- спів гам (у ритмічному малюнку) зі всіма складовими;
- спів одноголосся з акомпанементом та без нього;
- спів двоголосся;
- спів двоголосся в ключах «до»;
- вправи з акордами, їх спроможністю розв'язуватись у різні тональності з урахуванням енгармонічної заміни; з послідовностями, що містять альтеровані акорди, відхилення;
- розвиток інтервальної техніки;
- імпровізація мелодій голосом;
- запис самодиктантів, аудiodиктантів;
- транспонування диктантів, що записані на практичних заняттях.

4. Ритм.

Пропонується система поступового включення нових ритмічних фігур і надається достатньо часу для їх засвоєння.

Порівняно з першим курсом, поряд із вже добре знайомими тренувальними листами з'являються ритмічні партитури із синкопами, тріолями, квінтолями, септолями.

Окрім співу всіх елементів у ритмічних малюнках у процесі роботи з тональностями, запису ритмічних диктантів, пропонується ще робота з двоголосними партитурами, їх озвучування обома руками простукуванням, або озвучуванням на інструменті.

5. Інструменти.

Протягом другого курсу здобувачі освіти продовжують роботу з нетранспонуючими інструментами. Також пропонується удосконалювати свої знання, користуючись відомими підручниками.

Прослуховуючи оркестрові фрагменти, здобувачі освіти систематично займаються тембровими (оркестровими) диктантами, а також створенням п'єс для обраних інструментів.

6. Аналіз нотного тексту і аналіз на слух.

Протягом другого року навчання продовжується робота над аналізом елементів музичної мови в тональності, поза тональністю, у музичних творах.

Пропонується спрямувати увагу здобувача освіти на особливості архітектоніки музичних творів.

7. Творчість.

Однією з найважливіших складових курсу теорії музики є розвиток творчих навичок здобувачів освіти.

Протягом другого курсу навчання пропонується чимало творчих завдань для самостійної роботи:

- формування будь-якої фрази квадратного періоду;
- створення акомпанементу до наданої мелодії;
- складання мелодії до наданої гармонії;
- робота над логікою руху голосів у двоголоссі;
- перекладання нотних фрагментів для певного складу інструментів;
- додавання другого голосу в дуетному фрагменті, де він відсутній;
- створення мелодії з розспівами на наданий текст;
- перетворення наданих інтервальних та акордових цифровок на художньо оформлені музичні фрази.

Самостійна робота спрямована на більш якісне отримання основних знань та умінь, посилення взаємозв'язків з іншими дисциплінами спеціального циклу, розширення творчого потенціалу здобувачів освіти.

Завдання для самостійної роботи в інтегрованому курсі «Теорії музики» розподілені на двотижневі блоки.

РОЗДІЛ II
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п теми	Зміст самостійної роботи, тема	Кількість годин
Другий рік навчання		
Семестр 3		
21	Спів, гра елементів A-dur, інтервалів діатонічних та хроматичних (тритони, характерні). Спів, гра, письмова побудова головних тризвуків у чотириголоссі. Виконання вправ на гармонічне сполучення тризвуків у письмових завданнях та гри на ф-но.	6
22	Інтервали від звука з розв'язанням в усі можливі тональності у письмових завданнях. Аналіз запропонованих мелодій. Виконання вправ на мелодичне сполучення тризвуків. Гармонізація мелодій.	6
23	Вправи на енгармонізм інтервалів. Письмова та усна робота у fis-moll. Виконання творчих завдань. Гармонізація мелодій зі зб. В. Скуратовського «Задачі з гармонії. 1 частина».	6
24	Письмові завдання на складені інтервали. Аналіз виразових можливостей інтервалів у мелодіях. Виконання вправ з переміщення тризвуків у гармонічному чотириголоссі, гармонізація мелодій. Творчі завдання.	6
25	Аналіз мелізмів та їх виразових можливостей у творах. Практичні вправи у Es-dur. Спів та гра характерних інтервалів і тритонів від звука. Творчі завдання.	6
26	Виконання вправ зі стрибками терцієвих тонів при сполученні тризвуків T, S, D – гармонізація мелодій. Використання $3b_3^5$ та $3m_3^5$ в послідовностях (найтісніше розташування).	6
27	Спів та гра зменшеного септакорду і його обернення від звука. Практичні вправи у c-moll. K_4^6 - гармонізація мелодій.	6
28	Спів та гра малого мінорного септакорду і його обернень від звука. Гармонізація мелодій з використанням секстакордів T, S, D в гармонічному чотириголоссі (плавне сполучення).	8
29	Підготовка до контрольних заходів (письмового та усного опитування).	2
Семестр 4		
30	Спів та гра M_3m_7 і його обернень від звука (як II_7 в мінорі та гармонічному мажорі і VII_7 в натуральному мажорі). Практичні вправи у E-dur. Гармонізація мелодій з використанням секстакордів T, S, D в гармонічному чотириголоссі (сполучення стрибком).	6
31	Спів та гра побічних септакордів у діатонічних секвенціях. Переведення і розв'язання дисонансів на фортепіано.	6
32	Вивчення конспекту за темами: «Темп. Динаміка. Агогіка». Аналіз гармонії в нескладних фрагментах музичних творів. Практичні вправи у cis-moll. Прохідні і допоміжні квартсекстакорди в гармонічному чотириголоссі – гармонізація мелодій, гра на ф-но. Виконання вправ на виклад акордів у різних фактурах.	6

33	D ₇ та його обернення в гармонічному чотириголосі – гармонізація мелодій, гра на ф-но відповідних вправ. Створення мелодій з альтерованими ступенями у мажорі.	6
34	Виконання вправ на побудову альтераційних (хроматичних) інтервалів у мажорі та мінорі. Створення мелодій з альтерованими ступенями в мінорі. Практичні вправи у As-dur.	6
35	Аналіз використання альтерованих ступенів у складі акордів. Стрибки при розв'язанні D ₇ і його обернень – гармонізація мелодій та гра на ф-но.	6
36	Закріплення теми: «Хроматизм модуляційний. Спорідненість тональностей». Творче завдання – створення мелодій з модуляцією у споріднену тональність. Практичні вправи у f-moll. Аналіз тонального плану періоду (у фрагментах музичних творів).	6
37	Письмова побудова хроматичної мажорної гами. Гармонізація мелодій та гра на ф-но II ₆ , II ₃ ⁵ . Творчі завдання – створення гармонічного супроводу до мелодій.	6
38	Письмова побудова хроматичної мінорної гами. Аналіз мелодій з хроматичною гамою. Практичні вправи у H-dur – gis-moll.	8
39	Опрацювання конспектів за темами: «Музична форма. Види періодів. Проста двочастинна і проста тричастинна форми». Аналіз форм музичних творів. VI ступінь та перерваний каданс – гармонізація мелодій та гра на ф-но.	8
40	Складання конспекту за темами: «Музичний звук. Музичний стрій». Des-dur і b-moll. Аналіз творів, що написані у простих формах.	3
41	Підготовка до контрольних заходів (письмового та усного опитування).	2
	Всього:	121

РОЗДІЛ III
ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
Тиждні 1-2

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Інтервали» у зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс» (повторення, закріплення і розширення теми).
2. Виконати вправи на побудову і розв'язання діатонічних інтервалів в мажорних і в мінорних тональностях, а також тритонів і характерних інтервалів у тональностях до трьох знаків (викладач надає тональності):
 - 1) вписати стійкі інтервали;
 - 2) вписати і розв'язати нестійкі консонуючі інтервали;
 - 3) вписати і розв'язати дисонуючі інтервали;
 - 4) вписати і розв'язати тритони і характерні інтервали.

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму A-dur натуральну і гармонічну в ритмічних малюнках з синкопами. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 1) зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Співати ступені в довільному порядку, інтервали діатонічні і хроматичні (тритони і характерні) з розв'язанням.
3. Імпровізувати голосом початкові та завершуючі фрази періоду.
4. Співати по нотах одноголосся та двоголосся (за вибором викладача).

III. Гармонія

1. Засвоїти таблиці №№ 1а «Тризвуки в тісному і широкому розташуваннях» та 1б «Гармонічне сполучення» (T – S, T – D, S – T, D – T) зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: виконати вправи на побудову тризвуків T, S, D та їх гармонічне сполучення у тональностях до трьох знаків включно.
3. На фортепіано: грати тризвуки T, S, D в тісному і широкому розташуваннях.

IV. Творчість

Скласти та виконати на інструменті (інструментах) або вокально (дуетом) двоголосся за наданою інтервальною цифровкою:

Ф. Шуберт. Дванадцять
німецьких танців (№ 1)

B-dur $\frac{3}{4}$

6 6 6 6 6 6 6 6 6 3 3 3 4 3
 V V V V V IV V IV III III III V I

8 7 7 8 7 5 4 6 6 5 3 1
 V V V V V V V III V V I

Тижні 3-4

I. Теорія

1. Виконати вправи на розв'язання діатонічних інтервалів в можливій тональності мажору та мінору (почати на практичному занятті):

Two staves of music. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both staves show a sequence of chords and intervals in a major and minor scale, starting from a common tonic.

2. Виконати вправи на побудову і розв'язання тритонів і характерних інтервалів в можливій тональності гармонічного мажору і мінору (почати на практичному занятті):

Two staves of music. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Below the notes are instructions: зб. 4 ↑ зб. 4 ↓ зм. 5 ↓ зм. 5 ↑ зб. 4 ↑ зб. 4 ↓ зм. 5 ↑ зм. 5 ↓. The second staff has instructions: зб. 2 ↑ зб. 2 ↓ зм. 7 ↑ зм. 7 ↓ зб. 2 ↓ зб. 2 ↑ зм. 7 ↑ зм. 7 ↑.

3. В наданих фрагментах знайти і пояснити виразність рухів в мелодіях на збільшені і зменшені інтервали:

Lento Українська народна пісня

Single staff in treble clef, 3/4 time signature, key of B-flat major. The melody consists of quarter and eighth notes with some rests.

Vivo Польська народна пісня

Single staff in treble clef, 2/4 time signature, key of B-flat major. The melody is more rhythmic with eighth and sixteenth notes.

Single staff in treble clef, 2/4 time signature, key of B-flat major. Continuation of the previous fragment.

Moderato В. А. Моцарт. «Реквієм», «Kyrie eleison»

Two staves in treble and bass clefs, common time signature, key of B-flat major. The melody is in the treble clef, and the bass clef has a bass line. A forte (f) dynamic marking is present.

[Lento] Ф. Шопен. Вальс оп. 34, № 2

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму A-dur у ритмічному малюнку (використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 2) зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»).
2. У тональності A-dur співати акордові послідовності в найтіснішому розташуванні:
 $T_6 \ II_7 \ D_3^4 \ T \ II_2 \ VII_7 \ D_5^6 \ T$; $T \ VI_6 \ S_4^6 \ mVII_7 \ D_5^6 \ T$;
 і в гармонічному чотириголоссі:
 $T \ S \ T \ D \ T$.
3. Співати по нотах одноголосся та двоголосся (за вибором викладача).

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 1в «Мелодичне сполучення тризвуків».
2. Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки В. Скуратовського «Задачі з гармонії» I частина (далі за текстом – задачі) №№ 4, 5 (а), 3,5 (б), 2 (в), (тема № 1).
3. На фортепіано: грати послідовність $T \ S \ T \ D \ T$ в тісному розташуванні.

IV. Творчість

До наданої мелодії додати другий голос. Записати на одному, а потім на двох нотних станах:

Animato Українська народна пісня

Vivo Українська народна пісня

Тижні 5-6

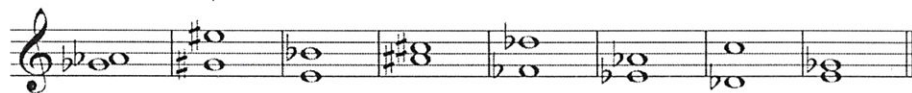
I. Теорія

1. Замінювати діатонічні інтервали таким чином, щоб вони залишились діатонічними (тобто зберігаючи ступеневу величину), а потім на хроматичні (тобто замінюючи ступеневу величину):

1) зробіть енгармонічну заміну нижнього звука інтервалу та побудуйте вгору інтервал тієї ж ступеневої та тонової величини:

2) зробіть енгармонічну заміну верхнього звука інтервалу та побудуйте вниз інтервал тієї ж ступеневої та тонової величини:

3) визначте наданий інтервал, зробіть енгармонічну заміну його нижнього звука та побудуйте вгору інтервал іншої ступеневої та тонової величини:

4) визначте наданий інтервал, зробіть енгармонічну заміну його верхнього звука та побудуйте вниз інтервал іншої ступеневої та тонової величини:

Всі завдання слід починати робити на практичному занятті.

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму f^{is}-moll трьох видів у ритмічних малюнках із синкопами. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 3) зі Лютсько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Співати ступені в довільному порядку, діатонічні інтервали, тритони і характерні інтервали з розв'язанням, секвенціювати надані мотиви, послідовності в найтіснішому розташуванні (t, s, D, II₇, VII₇, D₇ з оберненнями).
3. Співати по нотах одноголосся та двоголосся (за вибором викладача).

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 10 (в) (тема № 1) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано:
 - 1) грати послідовність T S T D T в широкому розташуванні;
 - 2) послідовності №№ 1, 2 в найтіснішому розташуванні (Тренувальний лист «Акорди» № 5 зб. Лютсько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»).

IV. Творчість

1. Створити мелодію у тональності fis-moll із рухом на зм. 7, зм. 4, зм. 5.
2. Додати другий голос у тактах, де він відсутній:

The image shows two staves of musical notation in 3/4 time, F minor. The first staff contains a melody starting with a fermata on the first measure. The second staff contains a bass line with rests in the first two measures, indicating where a second voice should be added.

Тижні 7-8

I. Теорія

1. Виконати вправи на побудову і визначення складених інтервалів:

ч. 8 м. 10 м. 13 в. 10 в. 10 зм. 12 м. 10 в. 13

м. 13 м. 14 м. 10 ч. 15 в. 10 ч. 15 в. 13 в. 10 ч. 15

II. Сольфеджіо

1. У тональності *fis-moll*: співати тритони і характерні інтервали з розв'язанням, імпровізувати початкові та завершуючі фрази.
2. Співати від звука тритони і характерні інтервали з розв'язанням.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 2 «Переміщення тризвуків» зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 2) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: переміщувати тризвуки засобами «крок», «обмін», «перевертання» в тональностях з 1-2 знаками.

IV. Творчість

До теми гобою з другої частини Концерту для гобоя з оркестром А. Марчелло знайти і записати гармонію («золота секвенція»).

Тиждні 9-10

I. Теорія

1. Прочитати тему «Мелізми» по підручнику Г. Смаглій, Л. Маловик «Основи теорії музики».
2. Засвоїти таблицю «Мелізми» (додаток 1).
3. Письмово виконати вправи на розшифрування мелізмів (форшлагів, групето, мордентів, трелей):

4. Виконати на фортепіано (або іншому інструменті) надані мелодії:

II. Сольфеджіо

1. Співати натуральну і гармонічну гаму Es-dur в ритмічних малюнках із синкопами.
2. Співати ступені в довільному порядку, діатонічні і хроматичні інтервали з розв'язанням.
3. Співати тритони і характерні інтервали від звуку.
4. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 10 (в) (тема № 2) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано:
 - 1) задачі №№ 1, 2 (а) (тема № 2) зі зб. В. Скуратовського;

- 2) запам'ятати фразу із 7-8 акордів у найтіснішому розташуванні та транспонувати її (використати Тренувальний лист «Акорди» № 4 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»).

IV. Інструменти

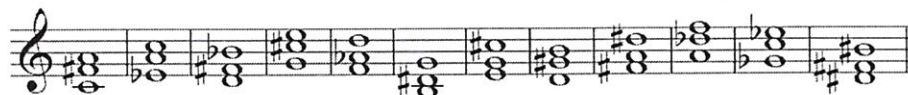
Записану на практичному занятті тему з Симфонії № 5, ч. II Л. Бетховена перекласти в аколаді: альти в альтовому ключі, віолончелі в теноровому ключі.

Тижні 11-12

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Акорди» у зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про збільшені та зменшені тризвуки та їх обернення.
2. Виконати вправи на побудову і розв'язання $Зб_3^5$ та $Зм_3^5$ в тональності та від звуку.

Визначити структуру акордів та розв'язати їх у можливих мажорних та мінорних тональностях:

Починати завдання на практичному занятті.

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму Es-dur у ритмічних малюнках. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 4) зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».

2. У тональності Es-dur співати акордові послідовності за участю $Зб_3^5$ та $Зм_3^5$:

T_6 з III⁶ T_6 з VII⁶ T_6 T_4^6 з VI⁻⁵ T_4^6 .

3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 3 «Стрибки терцієвих тонів» зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3, 4 (б), 3, 4 (в) (тема № 3) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: грати послідовності за участю обернень $Зб_3^5$ та $Зм_3^5$ (використати Тренувальний лист «Акорди» № 4 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»).

IV. Творчість

До записаної на практичному занятті теми з флейтової Сонати № 3 І. С. Баха додати акомпанемент. Акорди записати схематично (в найтіснішому розташуванні).

Тижні 13-14

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Акорди» у зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про ввідні септакорди (змVII₇ та мVII₇) і засоби їх розв'язання.
2. Виконати вправи на побудову обернень змVII₇ з розв'язанням через переведення в дисонуючу D і безпосередньо в стійкі звуки:

змVII₃⁴ змVII₂ змVII₇ змVII₃⁴ змVII₅⁶ змVII₇ змVII₂ змVII₅⁶ змVII₇ змVII₅⁶

змVII₃⁴ змVII₂ змVII₅⁶ змVII₂ змVII₃⁴ змVII₂ змVII₇ змVII₃⁴ змVII₇ змVII₂

Починати виконання завдання на практичному занятті.

II. Сольфеджіо

1. Співати 3 види гама с-moll в ритмічних малюнках із синкопами (Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 5)), ступені в довільному порядку, тризвуки головні і побічні, Зб₃⁵ та Зм₃⁵, обернення змVII₇ у вивчених тональностях та від звука.
2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 4 «Заключні кадансові звороти» зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3, 4 (б), 3, 4 (в) (тема № 4) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано:
 - 1) грати заключні кадансові звороти в тісному і широкому розташуваннях;
 - 2) грати послідовності з оберненнями головних і побічних тризвуків у найтіснішому розташуванні (використати Тренувальний лист «Акорди» № 4 зі зб. Горчакової І. О., Лютько Л. П. «Теорія музики. II курс»).

IV. Інструменти

Тему Концерту для фагота (ч. I, п. п.) Дж. Россіні перенести в теноровий ключ (тембровий диктант).

Тиждень 15-16

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Акорди» у посібнику Лютко Л. П., Горчакової І. О «Теорія музики. II курс». Знайти інформацію про побудову $M\text{Min}_7$ і його обернень, а також про засоби розв'язання його як Π_7 в мажорі.
2. Від звуків *c, e, g, gis, cis, fis* побудувати обернення $M\text{Min}_7$ і розв'язати їх як обернення Π_7 в мажорі.

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму *c-moll* в ритмічних малюнках із синкопами (використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправа № 6) зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.
2. Співати $M\text{Min}_7$ і його обернення від звуків з розв'язанням їх як обернення Π_7 в мажорі.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблиці № 5 «Секстакорди (будова)» та № 6 «Секстакорди (плавне сполучення)» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О.
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 5) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: задачі №№ 1, 2 (а) (тема № 5) зі зб. В. Скуратовського.

IV. Інструменти

Записану на практичному занятті тему віолончелі з Сонати *F-dur* Л. Бетховена переписати в теноровий ключ (транспонувати, вивчивши напам'ять).

Тиждень 17

I. Теорія

Повторити:

1. Розв'язання діатонічних інтервалів у можливій тональності, енгармонічну заміну на хроматичні.
2. Побудову вивчених акордів від звуків та у тональності.

II. Сольфеджіо

1. Співати гами з 1 – 3 знаками в ритмічних малюнках із синкопами. Використати Тренувальний лист «Ритм» №7 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. В тональностях з 1 – 3 знаками співати тритони, характерні інтервали, обернення D₇, II₇, VII₇, Зб₃⁵, Зм₃⁵.

III. Гармонія

1. Письмово: гармонізувати мелодію за участю головних тризвуків і секстакордів (орієнтовно задачі №№ 3-10 (в) (тема № 6) зі зб. В. Скуратовського).
2. На фортепіано:
 - 1) грати послідовності типу: T T₆ S S₆ K₄⁶ D T в гармонічному чотириголоссі;
 - 2) грати послідовності типу: t II₂ VII₇ D₅⁶ t t₆ II₅⁶ D₂ t₆ у найтіснішому розташуванні.

IV. Творчість

До наданої мелодії певного жанру додати акомпанемент у відповідній фактурі.
Наприклад:

**Робота виконується напередодні контрольних заходів.*

Тижні 18-19

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Акорди» у посібнику зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про МЗм₇.
2. Від звуків *cis, dis, e, fis, gis* побудувати обернення МЗм₇ з розв'язанням їх в мажорі (як мVII₇) і в мінорі та гармонічному мажорі (як II₇).

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму E-dur в натуральному та гармонічному видах у вивчених ритмічних малюнках із синкопами (використати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (вправи № 1 – 6) зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»).
2. Співати ступені в довільному порядку, діатонічні і хроматичні інтервали з розв'язанням, обернення II₇, VII₇ з переведенням в дисонуючу D і розв'язанням у стійкі звуки.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблиці №№ 7 (а, б, в) «Секстакорди (сполучення стрибком)» зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 6) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано:
 - 1) грати послідовність T T₆ S S₆ D D₆ T в чотириголоссі;
 - 2) грати обернення МЗм₇ з розв'язанням в мажорі (як VII₇) і в мінорі та гармонічному мажорі (як II₇) в найтіснішому розташуванні.

IV. Творчість

До записаної на практичному занятті мелодії вальсу з Фантастичної симфонії Г. Берліоза додати акомпанемент (T, S, II, D) і записати у вальсовій фактурі.

Тижні 20-21

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Акорди» у посібнику зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти інформацію про побічні септакорди.
2. Письмово і на фортепіано будувати висхідні та низхідні діатонічні секвенції на акордові мотиви (тональності надає викладач):
 $\text{II}_7 \text{D}_3^4$; $\text{T T}_2 \text{VI}_7 \text{II}_3^4$; $\text{t t}_7 \text{s}_3^4$; $\text{T}_4^6 \text{S}_7 \text{II}_5^6$.

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму E-dur у ритмічних малюнках. Використовувати Тренувальний лист «Ритм» № 7 (1, 2, 3, 1а, 2а, 3а) зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 1 – 4 (б), 1 – 4 (в) (тема № 6) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано:
 - 1) задачі №№ 1, 2 (а) (тема № 6) зі зб. В. Скуратовського;
 - 2) грати послідовності в найтіснішому розташуванні (тональності надає викладач). Наприклад:
 $\text{t t}_2 \text{VI}_7 \text{II}_3^4 \text{D}; \text{T}_6 \text{II}_7 \text{D}_3^4 \text{T}_7 \text{S}_3^4 \text{VII}_7 \text{D}_5^6 \text{T}; \text{T T}_2 \text{VI}_7 \text{S}_5^6 \text{II}_3^4 \text{D}_7 \text{VI}$.

IV. Творчість

Створити акордову послідовність за наданою інтервальною послідовністю:

Тижні 22-23

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Темп. Динаміка. Агогіка» у посібнику зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Засвоїти італійські терміни (додаток 2).

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму cis-moll 3-х видів у ритмах.
2. Співати інтервали і обернення головних септакордів.
3. Імпровізувати мелодії за участю секвенцій.
4. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
5. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблиці №№ 8а, 8б «Прохідні і допоміжні квартсекстакорди» зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 3 – 5 (в) (тема № 8) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: грати звороти T D₄⁶ T₆, S T₄⁶ S₆, T S₄⁶ T, D T₄⁶ D в тональностях з 1 – 3 знаками.

IV. Творчість

До наданих мелодій в певному жанрі знайти гармонію і підібрати відповідну фактуру для супроводу:

The image displays six musical staves, each containing a different melodic line. The staves are arranged vertically. The first two staves are in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The third and fourth staves are in treble clef with a key signature of two flats (Bb, Eb) and a 2/4 time signature. The fifth and sixth staves are in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/8 time signature. Each staff contains a sequence of notes and rests, representing a melodic fragment for which a student is to find a harmonic accompaniment.

Тижні 24-25

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Хроматизм альтераційний» у посібнику Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Виконати вправи на визначення і розв'язання альтераційних ступенів в мажорі (II⁺, IV⁺, II⁻, VI⁻) і в мінорі (II⁻, IV⁻, IV⁺, VII⁺) у тональностях до 4-х знаків включно.

II. Сольфеджіо

Альтерація в мажорі і в мінорі.

1. Співати альтеровані мажорні і мінорні гами до 4-х знаків включно.
2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблиці № 9а «D₇ і його обернення (побудова і розв'язання)», № 9б «D₇ і його обернення (найбільш типові звороти)» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово у тональностях до 4-х знаків включно:
 - 1) будувати обернення D₇ в різних мелодичних положеннях із розв'язанням;
 - 2) будувати найбільш типові звороти (зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс»);
 - 3) задачі №№ 3 – 5 (б), 3 (в) (тема № 9) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано: грати обернення D₇ в різноманітних мелодичних положеннях із розв'язанням.

IV. Творчість

До наданої гармонії, записаної в певній фактурі, додати мелодію в мажорі, бажано з альтерованими ступенями:

The image shows two musical staves, each with a treble and bass clef. Both staves are in 3/4 time and have a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The first staff's bass line contains four measures of chords: F major (F-A-C), D7 (F-A-C-Eb), Bb major (Bb-D-F), and Ab major (Ab-C-Eb). The second staff's bass line contains four measures of chords: F major (F-A-C), D7 (F-A-C-Eb), Bb major (Bb-D-F), and Ab major (Ab-C-Eb). The treble staves are empty in both cases.

System 1: Treble and bass clefs, key signature of two sharps (F# and C#), 4/4 time signature. The bass line features a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes.

System 2: Treble and bass clefs, key signature of two sharps (F# and C#), 4/4 time signature. The bass line continues the rhythmic pattern from the first system.

System 3: Treble and bass clefs, key signature of two flats (Bb and Eb), 3/4 time signature. The bass line features a rhythmic pattern of quarter notes and eighth notes.

System 4: Treble and bass clefs, key signature of two flats (Bb and Eb), 3/4 time signature. The bass line features a rhythmic pattern of quarter notes and eighth notes, ending with a double bar line.

Тижні 26-27

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Хроматизм альтераційний» зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про альтераційні інтервали в мажорі і в мінорі та засоби їх розв'язання.
2. Виконати вправи на побудову і розв'язання альтераційних інтервалів в тональності та від звука (звуки та інтервали надає викладач).

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму As-dur з альтерованими ступенями, в ній ступені в довільному порядку (наприклад: I V II⁺ III VI⁻ V IV⁺ V I), альтераційні інтервали з розв'язанням.
2. Співати обернення D₇ в різних мелодичних положеннях із розв'язанням.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 10 (в) (тема № 9) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано: грати секвенції з найбільш типових зворотів за участю обернень D₇. Наприклад: T₆ D₃⁴ T; D₆ D₅⁶ T; D D₂ T₆; K D₇ T.

IV. Творчість

До наданої гармонії, записаної в певній фактурі, додати мелодію в мінорі, бажано з альтерованими ступенями:

The image shows two musical staves for piano accompaniment. Both are in 3/4 time and B-flat major. The first staff has a bass line of quarter notes (F2, Bb2, D3, F3) and a treble line of eighth notes (G4, A4, Bb4, A4, G4). The second staff has a bass line of quarter notes (F2, Bb2, D3, F3) and a treble line of eighth notes (G4, A4, Bb4, A4, G4).

Тижні 30-31

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Хроматизм модуляційний. Спорідненість тональностей» у посібнику Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про засоби визначення споріднених тональностей.
2. Виконати вправи на визначення споріднених тональностей та знайти спільні тризвуки в будь-якій парі (тональності до 4-х знаків включно).

II. Сольфеджіо

1. Співати гаму f-moll 3-х видів, а також 11-ступеневу (альтераційну) у ритмічних малюнках з квінтолями і септолями. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 8 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс» (обидві строки двоголосної партитури проробити окремо).
2. Імпровізувати послівки з рухом за участю альтерованих ступенів.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 10 (в) (тема № 10) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано: задачі №№ 1, 5 (а) (тема № 10) зі зб. В. Скуратовського.

IV. Творчість

До наданих трьох фраз (мелодія із супроводом) додати четверту, завершуючи період у спорідненій тональності:

The image shows two musical staves in 3/4 time, D major. The first staff contains three measures of music. The melody in the treble clef consists of quarter notes: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. The bass clef accompaniment consists of quarter notes: D3, F#3, A3, G3, F#3, E3, D3. Chords are labeled below the staff: II₆ (first measure), D₇ (second measure), and T₃⁵ (third measure). The second staff contains two measures of music. The melody continues with quarter notes: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. The bass clef accompaniment consists of quarter notes: D3, F#3, A3, G3, F#3, E3, D3. Chords are labeled below the staff: T₆ (first measure) and II₆ (second measure).

Musical notation for the first system. The treble clef contains a half note G4 in the first measure, followed by quarter notes A4, B4, and C5 in the second, third, and fourth measures respectively. The bass clef contains a half note G2 in the first measure, followed by eighth notes A2, B2, and C3 in the second, third, and fourth measures. Chord symbols are placed below the bass staff: S_4^6 under the first measure, D_6 under the second measure, and T_3^5 under the third measure.

Musical notation for the second system. The treble clef contains a half note G4 in the first measure, followed by quarter notes A4 and B4 in the second and third measures respectively. The bass clef is empty. Chord symbols are placed below the bass staff: VI_3^5 under the first measure and II_3^5 under the second measure.

Тижні 32-33

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Хроматизм модуляційний. Спорідненість тональностей» у посібнику зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс». Знайти в ньому інформацію про будову хроматичної мажорної гами.
2. Виконати вправи на побудову хроматичних мажорних гам до 4-х знаків включно.
3. До записаних хроматичних мажорних гам додати літерні позначення тональностей, до яких відбувається відхилення.

II. Сольфеджіо

1. Співати у тональностях до 4-х знаків включно послідовності типу:
 $T D_3^4 \rightarrow VI$; $T D_2 \rightarrow S_6$; $T VII_7 + D_5^6 \rightarrow II$.
2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 11 «Гармонічний мажор. Найбільш типові звороти з секстакордами і тризвуками II ступені» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 11) зі зб. В. Скуратовського.
3. Гра на фортепіано:
 - 1) кадансових зворотів типу: $T II_6 K D_7 T$;
 - 2) послідовностей із відхиленнями №№ 3, 4 (в найтіснішому розташуванні). Тренувальний лист «Акорди» № 5 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».

IV. Творчість

До одної з наданих мелодій з відхиленнями додати супровід:

П. Майборода. «Пісня про рушник»

Рід-на ма-ти мо - я, ти но - чей не - дос - па - ла і во-ди-ла ме-
 -не у по - ля край се - ла, і в до-ро-гу да - ле - ку ти ме-
 -не на зо - рі про-во - джа - ла, і руш - ник ви - ши -
 -ва-ний на шас-тя да - ла, ник ви-ши-ва-ний на шас-тя, на до-лю да - ла.

Л. Олександрова. «Дивлюсь я на небо»

Див-люсь я на не - бо та й дум - ку га - да - юю чо - му я не
 со - кіл, чо - му не лі - та - ю, чо - му ме - ні, Бо - же, Ти кри-лець не
 дав? Я б зем - лю по - ки - нув і в не - бо зі - тав!

С. Сабадаш. «Очі волошкові»

Я і - ду баг-ря-ним са-дом, ту-ман ля - га на лисі о-
 -па - лий. Тут ко - лись хо - ди - ли ря - дом, а нав-кру -
 -ги вес-на бу - я - ла. Ой ви, о - чі во - лош - ко - ві, мов тро-
 -ян - ди пе-люст-ки вус - та, стан твій ніж-ний, сме - ре -
 -ко - вий, ти вес - нян - ка мо - я ча - рів - на.

С. Сабадаш. «Марічка»

В'єть-ся, на - че змій-ка, не - спо-кій - на річ - ка, ту-лить-ся близень-ко
до під-ніж-язи гір; а на то - му бо - ці - там жи - ве Ма-річ - ка
в ха - ті, що схо - ва - лась у зе - ле - ний бір.

Укр. нар. пісня «Місяць на небі»

Міі-сяць на не - бі, зі - роць-ки ся - ють, ти - хо по мо - рю
чо - вен пли - ве. В чов - ні дів - чи - на піс - ню спі -
- ва - е, а ко - зак чу - е, серд - день - ко мре.

Тижні 34-35

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Хроматизм модуляційний. Спорідненість тональностей» у посібнику Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Виконати вправи на побудову хроматичних мінорних гам до 4-х знаків включно.
3. До записаних хроматичних мінорних гам додати літерні позначення тональностей, до яких відбувається відхилення.

II. Сольфеджіо

1. Співати гами H-dur – gis-moll в ритмічних малюнках, в альтерованому варіанті, альтераційні інтервали, головні септакорди з оберненнями.
2. Співати послідовності з відхиленнями:
 $t_6 D_5^6 \rightarrow s VII_7 \rightarrow D D_2 t_6;$
 $t D_3^4 \rightarrow VI D_3^4 \rightarrow s II_5^6 t_4^6 D_7 t.$
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 10 (в) (тема № 11) зі зб. В. Скуратовського.
2. На фортепіано: грати послідовності з відхиленнями №№ 5, 6 (в найтіснішому розташуванні). Тренувальний лист «Акорди» № 5 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».

IV. Аналіз

Аналізувати нотні приклади з метою виявлення деяких «порушень» в запису хроматичної гами. Пояснити в чому сенс саме такої авторської нотації.

Moderato

М. Лисенко. «Друга рапсодія», «Шумка»

The image shows a musical score for piano. It is in 2/4 time and D major. The tempo is marked 'Moderato'. The score consists of two staves. The right hand has a chromatic scale starting on D4, moving up and then down, with triplets of eighth notes. The left hand has a more rhythmic accompaniment with eighth notes and chords. The piece is marked 'ff' (fortissimo). The title is 'М. Лисенко. «Друга рапсодія», «Шумка»'.

Ф. Шопен. Етюд № 18

[Allegro]

8va

Allegro moderato

Е. Гріг. «Хід гномів»

pp

simile

pp

simile

Ф. Шопен. Ноктюрн № 3 H-dur

8va

dim.

ped.

rall.

Adagio

pp

*

dim.

ped.

rall.

Adagio

pp

*

[Allegretto] Дж. Бізе. «Кармен», д. I, «Хабанера»

[Allegro molto] В. А. Моцарт. Симфонія № 40, ч. I

V. Творчість

Створити період на наданий мотив за допомогою модулюючої секвенції.
Завершити в початковій, або в іншій спорідненій тональності.

Тижні 36-37

I. Теорія

1. Прочитати конспект «Прості форми. Методика аналізу» у посібнику Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Визначити форму наданих творів (дивись розділ «Аналіз»).

II. Сольфеджіо

1. Співати у тональностях до 4-х знаків включно послідовності типу:
 $t D_2 \rightarrow s_6 D VII_7 \rightarrow D; T D_3^4 \rightarrow VI D_2 \rightarrow II_6 D_2 T_6.$
2. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
3. Написати аудіодиктант.

III. Гармонія

1. Засвоїти таблицю № 12 «VI ступінь. Перерваний зворот» зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
2. Письмово: задачі №№ 3 – 5 (б), 2 (в) (тема № 12) зі зб. В. Скуратовського.
3. На фортепіано:
 - 1) грати секвенції на мотив $K D_7 VI$ (плавне розв'язання), $K D_7 VI$ (розв'язання стрибком);
 - 2) грати послідовності №№ 7, 8 (в найтіснішому розташуванні). Тренувальний лист «Акорди» № 5 зі зб. Лютко Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».

IV. Аналіз

Визначити форму наданих творів:

Tempo di Menuetto Л. Бетховен. Соната № 20, ч. II

The image shows a musical score for the first movement of Beethoven's Sonata No. 20, Op. 26, in G major. The score is in 3/4 time and starts with a piano (p) dynamic. It features a simple melody with a descending line and a chromatic passage in the second staff.

Л. Колодуб. Аркан

Allegretto

mf

f

mf

mf

Л. Колодуб. Мелодія

Moderato

p

pp

f

V. Творчість

До наданої мелодії певного жанру додати акомпанемент і записати у відповідній фактурі:

VII_3^5 III_3^5
 S_3^5 II_6 t_3^5 D_7 t_3^5
 D_3^5 D_7 T_3^5
 VI_3^5 II_3^5 D_3^5 D_7 T_3^5

(за бажанням можна зробити два варіанти завершення – в початковій тональності, і з модуляцією у gis-moll).

Тиждень 38

I. Теорія

1. Повторити матеріал:
 - 1) побудова мажорних і мінорних гам з 1 – 4 знаками – натуральних, гармонічних, мелодичних, альтераційних, хроматичних;
 - 2) побудова і розв'язання інтервалів діатонічних і хроматичних (третонів, характерних, альтераційних);
 - 3) побудова і розв'язання головних і побічних тризвуків, головних септакордів у тональності та від звука;
 - 4) побудова послідовностей з відхиленнями.
2. Скласти самостійно конспекти за темами «Музичний звук», «Музичний стрій». Використати підручник Г. Смаглій, Л. Маловик. Основи теорії музики – Харків: Факт, 2005. (розділ I, II, стор. 8 – 15, 24 – 30).

II. Сольфеджіо

1. Робота в тональності:
 - 1) співати гами з 3 – 4 знаками, натуральні і гармонічні, гами мінорні з 3 – 4 знаками, натуральні, гармонічні, мелодичні співати з назвою знаків, співати в ритмічних малюнках (без назви знаків);
 - 2) гами особливих діатонічних ладів;
 - 3) інтервали діатонічні і хроматичні (альтераційні) в тональностях та від звука;
 - 4) обернення D₇, II₇, VII₇ з розв'язанням;
2. Робота від звуків:
 - а) співати вивчені інтервали і акорди від звуків;
 - б) обернення MМаж₇, MМін₇, MЗм₇, Зм₇ від звука з розв'язанням.
3. Співати по нотах одноголосся, двоголосся та чотириголосся (спів акордової вертикалі) за вибором викладача.
4. Записати аудіодиктанти (одноголосні та двоголосні диктанти за вибором викладача).

III. Гармонія

1. Письмово: задачі №№ 5 – 6 (в) (тема № 12) зі зб. В. Скуратовського.
 2. На фортепіано:
 - 1) гармонізувати мелодії №№ 1, 2 (в) (тема № 12) зі зб. В. Скуратовського;
 - 2) грати послідовності з відхиленнями №№ 9, 10 (в найтіснішому розташуванні). Тренувальний лист «Акорди» № 5 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».
- в) виконати на фортепіано модулюючу секвенцію у тональностях до 4-х знаків включно:

● в гармонічному чотириголоссі: К D₇ Т; К D₇ VI;
Т D₆ D₅⁶ Т; Т D₂ Т₆; Т₆ D₃⁴ Т;

● в найтіснішому розташуванні: Т₆ II₇ D₃⁴ Т;
Т II₂ VII₇ D₅⁶ Т; Т₄⁶ D D₂ Т₆; Т Т₂ VI₇ II₃⁴ D₇ Т.

г) виконати на фортепіано послідовність з відхиленнями №№ 3 – 10 в будь-якій тональності. Тренувальний лист «Акорди» № 5 зі зб. Лютько Л. П., Горчакової І. О. «Теорія музики. II курс».

IV. Ритм

Записати ритмічні самодиктанти в аудіозапису (за вибором викладача).

V. Інструменти

Перекладати наданий фрагмент клавiру для квартету струнних, або ансамблю духових інструментів (флейта, гобой, фагот, тромбон). Фрагмент музичного твору пропонується викладачем.

VI. Аналіз

Аналізувати твори, що написані у простих формах:

Р. Шуман «Альбом для юнацтва», В. Косенко «Дитячий альбом», твори з фаху або історії музики.

Аналізуючи музичний твір в цілому, треба дотримуватись певного алгоритму (додаток 3).

VII. Творчість

1. Чотириголосну послідовність перетворити на побудову у вільній фактурі, замінюючи ритм, розмір і виклад акордів. Наприклад:

Exercise 1: A four-voice sequence in 2/4 time. The top staff (treble clef) contains four chords: C4-E4-G4, C4-E4-G4, C4-E4-G4, and C4-E4-G4. The bottom staff (bass clef) contains four chords: C4-E4-G4, C4-E4-G4, C4-E4-G4, and C4-E4-G4.

Exercise 2: A four-voice sequence in 2/4 time. The top staff (treble clef) contains four chords: C4-E4-G4, C4-E4-G4, C4-E4-G4, and C4-E4-G4. The bottom staff (bass clef) contains four chords: C4-E4-G4, C4-E4-G4, C4-E4-G4, and C4-E4-G4.

Exercise 3: A four-voice sequence in 2/4 time. The top staff (treble clef) contains four chords: C4-E4-G4, C4-E4-G4, C4-E4-G4, and C4-E4-G4. The bottom staff (bass clef) contains four chords: C4-E4-G4, C4-E4-G4, C4-E4-G4, and C4-E4-G4.

Exercise 4: A four-voice sequence in 2/4 time. The top staff (treble clef) contains four chords: C4-E4-G4, C4-E4-G4, C4-E4-G4, and C4-E4-G4. The bottom staff (bass clef) contains four chords: C4-E4-G4, C4-E4-G4, C4-E4-G4, and C4-E4-G4.

7. 8.

9. 10.

11. 12.

2. Варіювати надану мелодію із «золотою секвенцією».
3. До мелодії додати акомпанемент і записати його в різних фактурах.
Наприклад: Й. Крігер Менует а – moll (8 тактів).

РОЗДІЛ IV

МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів перевіряється практичним методом та реалізується під час перевірки письмових та усних завдань, передбачених у процесі вивчення тем кожної теми.

Для оцінювання запланованих програмних результатів навчання використовуються усний та письмовий методи оцінювання. Під час оцінювання обов'язково враховується індивідуальна траєкторія кожного здобувача освіти.

Поточний контроль **самостійної роботи** включає до себе перевірку засвоєння матеріалу тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання практичних завдань.

Методи усного контролю завдань до самостійної роботи протягом II курсу використовуються для оцінювання наступних форм роботи: спів вивчених музичних творів (одноголосних та багатоголосних), інтонаційні вправи, спів та гра вивчених гармонічних зворотів, секвенцій та послідовностей тощо. Під час виконання музичних творів обов'язково враховується стильова відповідність.

Методи письмового контролю завдань до самостійної роботи протягом II курсу пов'язані з виконанням наступних практичних завдань: написання тембрових аудіодиктантів, одноголосних та двоголосних аудіодиктантів; виконання творчих вправ — створення другого чи третього голосу до наданої мелодії, дописування мелодії, маленьких п'єс з жанровою фактурою, створення мелодії на задану гармонію, написання музичного твору у запропонованому стилі (початковий мотив або фраза надається); гармонізація мелодій; гармонічний аналіз; побудова окремих елементів (інтервалів, акордів із розв'язанням) тощо. Завдання до самостійної роботи здобувачів освіти створюються згідно з темами.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти визначаються Положенням про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

Оцінка «Відмінно» («А» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі і тембрових), слуховому аналізу, інтонаційних вправах; досконало виконує письмові та усні теоретичні завдання (побудова музичних елементів,

групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно, переконливо та креативно виконує творчі завдання.

Оцінка «Дуже добре» («В» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти знає програмний матеріал, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 10 % незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно та переконливо виконує творчі завдання.

Оцінка «Добре» («С» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти добре знає програмний матеріал, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 20 % незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно виконує творчі завдання.

Оцінка «Задовільно» («D» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти засвоїв лише основний матеріал, але погано орієнтується в окремих положеннях, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 50% помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); формально виконує творчі завдання.

Оцінка «Достатньо» («E» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (не більше 60%) у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу, має складнощі при виконанні творчих завдань.

Оцінка «Незадовільно з можливістю повторного складання» («FX» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (60-70%) у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).

Оцінка «Недостатньо з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» («F» за шкалою ECTS):

у випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (більше 70%) у письмових та усних формах роботи, неспроможний виконати практичну роботу (навіть завдання елементарного рівня), зовсім не виконує творчих завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за курс повної загальної (профільної) середньої освіти визначаються згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392).

Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти I-II курсів
I. Початковий	1	Здобувач фахової передвищої освіти розрізняє об'єкти вивчення, але не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (більше 70%) у письмових та усних формах роботи, неспроможний виконати практичну роботу (навіть завдання елементарного рівня), зовсім не виконує творчих завдань.
	2	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, припускається 10 та більше помилок у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).
	3	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює частину навчального матеріалу, не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, припускається не більше 9 помилок у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).
II. Середній	4	Здобувач фахової передвищої освіти з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається суттєвих помилок у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 8 помилок у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо), має складнощі при виконанні творчих завдань.

	5	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 7 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); формально виконує творчі завдання.
	6	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 6 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); формально виконує творчі завдання.
III. Достатній	7	Знання здобувача фахової передвищої освіти є достатніми, він застосовує вивчений програмний матеріал у стандартних ситуаціях, припускається декількох помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 5 помилок або неточностей у музичних диктантах, у слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно виконує творчі завдання.
	8	Знання здобувача фахової передвищої освіти є достатніми, він застосовує вивчений програмний матеріал у стандартних ситуаціях, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 4 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно виконує творчі завдання.
	9	Здобувач фахової передвищої освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази, глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює. Здобувач не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 3 незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно та переконливо виконує творчі завдання.
IV. Високий	10	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання,

		обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, може припуститися 2 помилок в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; майже досконало виконує письмові та усні теоретичні завдання (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо), може припуститися двох помилок; логічно та переконливо виконує творчі завдання.
	11	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, може припуститися 1 помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; майже досконало виконує письмові та усні теоретичні завдання (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо), може припуститися 1 помилки; логічно, переконливо та креативно виконує творчі завдання.
	12	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; досконало виконує письмові та усні теоретичні завдання (побудова музичних елементів, групування тривалостей, гармонізація мелодій тощо); логічно, переконливо та креативно виконує творчі завдання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Козинська К. Б. Сольфеджіо. Одноголосся та двоголосся : навчальний посібник для спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2024. 84 с.
2. Лютько Л. П., Горчакова І. О. Теорія музики (І курс): навчально-методичний посібник. Дніпро : Ліра, 2025. 100 с.
3. Лютько Л. П., Горчакова І. О. Теорія музики (ІІ курс): навчально-методичний посібник. Дніпро : Ліра, 2025. 112 с.
4. Павленко Т. П. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. К. : «Музична Україна», 2022. 113 с.
5. Руда К., Томич Н., Шевчук С. «Цікаве сольфеджіо» : навчальна книга з навчальної дисципліни «Сольфеджіо». Івано-Франківськ : Голіней О. В., 2024. 100 с.
6. Скуратовський В. Задачі з гармонії : в 2-х ч. : навч. посіб. Частина 1. Дніпро : «Ліра», 2025. 220 с.
7. Фіськова Н. Я., Нечепуренко О. І. Аналіз музичних творів : навчальний посібник. Друге видання, виправлене та доповнене. Вінниця : ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2022. 108 с.

Додаткова:

1. Антків Ю. Сольфеджіо. Одноголосся. На основі української народної пісні : навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів, музичних училищ та учнів старших класів музичних шкіл. Львів : Видавець Тетюк. В., 2014. 124 с.
2. Бондаренко Т. О., Котляревський І. А., Пясковський І. Б., Самохвалов В. Я., Чижик І. О. Лекції з теорії гармонії. Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. 356 с.
3. Буравчук А. Сольфеджіо : навчальний посібник для початкових спеціалізованих навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2015. 112 с.
4. Збірник диктантів для учнів 5-8 класів мистецьких шкіл/ Укл. Мацько М. С. Чернівці, 2020. 84 с.
5. Іванова О. В. Курс гармонії у схемах : Практичний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв І-ІІ рівня акредитації. Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2019. 32 с.
6. Іванова О.В. Посібник з інструментознавства. Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2015. 68 с.
7. Іванова О. В. Посібник «Практичні завдання з фортепіано у курсі гармонії з аудіоприкладами». Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2019. 32 с.
8. Козинська К. Б. Сольфеджіо на матеріалі класичної музики. : навчальний посібник для студентів музичних училищ, музично-педагогічних навчальних закладів, учнів старших класів спеціалізованих музичних шкіл (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2017. 48 с.

9. Козацькі пісні Дніпропетровщини/ Упорядк. Дніпропетровська консерваторія ім. М. Глінки. Дніпропетровськ : «ЛізуновПрес», 2015. 60 с.
10. Мазур І. Інтонаційні вправи для розвитку творчих здібностей. Одеса : «Астропринт», 2012. 100 с.
11. Пісенний вінок. Українські народні пісні/ Упоряд. А.Я. Михалько. К. : «Криниця», 2007. 400 с.
12. Побережна Г., Щериця Т. Загальна теорія музики: Підручник. К.: Вища шк., 2004. 303 с.
13. Побережна Г. І., Щериця Т. В. Українська народна пісня : Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К. : Вища шк., 2006. 151 с.
14. Скуратовський В. 200 диктантів із сольфеджіо (двоголосся та триголосся). Дніпропетровськ, 2005. 54 с.
15. Скуратовський В. І. Твори для дітей. Запоріжжя : ТОВ «Мега-Мікс», 2017. 72 с.
16. Скуратовський В. І. Твори для фортепіано («Альбом для дітей», «Сюїта пам'яті Равеля», дві п'єси). Дніпро : АРТ-ПРЕС, 2017. 64 с.
17. Смаглій Г., Маловик Л. Основи теорії музики : Підручник для навчальних закладів освіти, культури і мистецтв. Х. : Факт, 2005. 384 с.
18. Фоменко Л. Сольфеджіо: Навчальний посібник. К., 2018. 84 с.
19. Шпаковська Л. Диктанти на інтонаційній основі української музики. Одноголосся. Двоголосся : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації. К. : «Музична Україна», 2006. 68 с.

Інформаційні ресурси

1. www.libr.dp.ua
2. <https://say-hi.me/music/teoriya-muzyki-istoriya-razvitiya-muzykalnyx-zhanrov-muzykalnyj-stil.html>

Таблиця «Мелізми»

Короткий форшлаг:

запис: виконання: запис: виконання:

запис: виконання: запис: виконання:

Довгий форшлаг:

запис: виконання: запис: виконання:

Трель:

запис: виконання: запис: виконання:

запис: виконання: запис: виконання:

Прямий мордент:

простий \flat \sharp

подвійний \flat \sharp

Зворотний мордент:

простий \sharp \flat

подвійний \sharp \flat

Групетто:

у швидкому темпі у повільному темпі \flat

у швидкому темпі у повільному темпі \flat

у швидкому темпі у помірному темпі у повільному темпі

5

3

3

Додаток 2

Таблиця термінів

Дуже повільні темпи:		
Largo	(ля́рго)	широко
Lento	(ле́нто)	протягнуто
Adagio	(ада́жіо)	повільно, спокійно
Grave	(гра́ве)	поважно, важко
Pesante	(пеза́нте)	важко, навантажено

Повільні темпи:		
Larghetto	(лярг'єтто)	досить широко
Andante	(анданте)	досить повільно, не поспішаючи
Sostenuto	(состенуто)	стримано
Помірні темпи:		
Moderato	(модерато)	помірно
Andantino	(андантіно)	дещо жвавіше за Andante
Allegretto	(аллегрєтто)	дещо повільніше за Allegro
Швидкі темпи:		
Allegro	(аллєгро)	швидко
Vivo	(віво)	жваво
Vivace	(віваче)	підсилено жваво
Дуже швидкі темпи:		
Presto	(прєсто)	дуже швидко
Prestissimo	(прєстїссїмо)	надзвичайно швидко

Прискорення темпу:		
accelerando	(аччелерандо)	прискорюючи
animando	(анімандо)	пожвавлюючи
stretto	(стрєтто)	стисло (прискорюючи)
stringendo	(стрїнджєндо)	стискуючи
Уповільнення темпу:		
ritenuto	(рітенуто)	затримуючи
ritardando	(рітардандо)	із запізненням
rallentando	(ралєнтандо)	уповільнюючи
allargando	(алляргандо)	розширюючи

Додаткові слова

piú	(піу)	більш
meno	(мєно)	менш
non troppo	(нон трóппо)	не дуже
sempre	(сємпре)	завжди
assai	(ассаї)	досить
poco	(пóко)	потроху
poco a poco	(пóко а пóко)	поступово потроху
ma	(ма)	але
con	(кон)	з
come	(кóме)	як, начебто
non	(нон)	не
quasi	(квáзі)	подібно до ...
subito	(субїто)	раптово, негадано
e	(е)	і (та)

Позначення сили звучання (гучності)

piano pianissimo (<i>ppp</i>)	(піано піанїссїмо)	якнайтихіше
pianissimo (<i>pp</i>)	(піанїссїмо)	дуже тихо
piano (<i>p</i>)	(піано)	тихо
mezzo piano (<i>mp</i>)	(мєццо піано)	не дуже тихо
mezzo forte (<i>mf</i>)	(мєццо фóрте)	не дуже голосно
forte (<i>f</i>)	(фóрте)	голосно
fortissimo (<i>ff</i>)	(фортїссїмо)	дуже голосно
forte fortissimo (<i>fff</i>)	(фóрте фортїссїмо)	як найголосніше

Найбільш уживані терміни:

Agitato	(аджитáто)	збуджено
Alla Marcia	(áлла мáрча)	в душі маршу
Amoroso	(аморóзо)	з любов'ю, ніжно
Animato	(анімáто)	натхненно
Appassionato	(аппассіонáто)	пристрасно
Burlesco	(бурлéско)	жартівливо
Cantabile	(кантáбіле)	співоче
Capriccioso	(капріччіóзо)	примхливо
Come sopra	(кóме sóпра)	(грати) як раніше
Con affetto	(кон афéтто)	з почуттям
Con amore	(кон амóре)	з любов'ю
Con brio	(кон бріó)	полум'яно
Con dolore	(кон долóре)	сумно, скорботно
Con espressione	(кон еспрессіóне)	виразно, з почуттям
Con forza	(кон фóрца)	із силою
Con fuoco	(кон фуóко)	з вогнем
Con grazia	(кон гра́ція)	тендітно
Con moto	(кон мóто)	пожвавлено
Con sentimento	(кон сентимéнто)	з почуттям
Commodo	(коммóдо)	спокійно, зручно
Deciso	(дечі́зо)	рішуче, сміливо
Dolce	(дóльче)	солодко, ніжно
Dolente	(долéнте)	жалібно, сумно
Doloroso	(долорóзо)	сумно
Eroico	(еро́іко)	героїчно
Espressivo	(еспрессі́во)	виразно
Fantastico	(фантáстико)	чарівно, примхливо
Feroce	(ферóче)	дикунські
Festivamente	(фестівамéнте)	святково, урочисто
Festivo	(фéстиво)	святково,
Funebre	(фунéбре)	похмуро, трагічно
Furioso	(фуріóзо)	люто, несамовито
Giocoso	(джокóзо)	радісно, весело
Giusto	(джúсто)	точно
Imperioso	(імперіóзо)	наказово
Impetuoso	(імпетуóзо)	нестримно, поривчасто
Irato	(іра́то)	гнівno
Lacrimoso	(лакрімóзо)	жалісно, скорботно
Lamentoso	(ламентóзо)	сумно, скорботно
Leggiero	(леджіéро)	легко
Lugubre	(лугúбре)	похмуро
Maestoso	(маестóзо)	велично
Marcato	(марка́то)	підкреслено
Marciale	(марчіáле)	подібно маршу
Marziale	(марціáле)	войовничо
Mesto	(мéсто)	сумно
Misterioso	(містеріóзо)	таємниче
Mosso	(мóссо)	пожвавлено
Pastorale	(пасторáле)	в настрої ідилії
Parlando	(парла́ндо)	ніби говорячи

Patetico	(патéтіко)	з пафосом, пристрасно
Pesante	(пезáнте)	важко
Possibile	(поссібіле)	можливо
Pomposo	(помпóзо)	пишно
Precepitoso	(пречепітóзо)	квапливо, стрімко
Risoluto	(різолóто)	рішуче
Rigoroso	(рігорóзо)	точно
Rubato	(рубáто)	не строго в такт
Scherzando	(скерцáндо)	шуткуючи, грайливо
Scherzoso	(скерцóзо)	шуткуючи, грайливо
Semplice	(сéмпліче)	просто
Sonore	(сонóре)	гучно
Strepitoso	(стрепітóзо)	шумно
Sotto voce	(сóтто вóче)	напівголосно
Tempestoso	(темпестóзо)	бурхливо
Tenero	(тенéро)	ніжно
Tenuto	(тенúто)	витримано
Tranquillo	(транкві́лло)	спокійно
Veloce	(велóче)	жваво
Volando	(волáндо)	швидкоплинно, польотно

Додаток 3

План аналізу музичного твору

1. Визначити характер твору, назвати близькі до нього за характером твори того ж автора, інших авторів. Знайти для порівняння з наданим музичним прикладом картини відомих художників, поетичні твори, літературні образи.

2. Визначити форму в цілому. Зосередитися на одній частині, визначити кордони періоду, його тип. Проаналізувати як утворені цезури, де знаходяться каденції.
3. Визначити масштабно-тематичні структури.
4. Вказати засоби об'єднання фраз і речень в періоді.
5. Визначити жанрові витоки тематизму, показати їх ознаки в мелодії, ритмі, фактурі.
6. Визначити музичний склад і вид фактури.
7. Проаналізувати мелодичну лінію, її звуковисотний і ритмічний малюнок, ладові особливості, співвідношення з акомпанементом.
8. Проаналізувати тональний розвиток у періоді. Визначити акорди і гармонічні звороти.
9. Визначити засоби підготовки і створення кульмінації.
10. Показати виразне значення всіх елементів музичної тканини і підкреслити головні з них.